

ПРИМЕНА И НАЧИН ВОЂЕЊА ПОДАТАКА О ВАСПИТНИМ НАЛОЗИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Савет за праћење и унапређење рада органа кривичног поступка и извршење кривичних санкција према малолетницима (Савет / Савет за малолетнике) је, у оквиру своје редовне делатности праћења рада и примене **Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправне заштите малолетних лица (Закон о малолетницима / ЗМ)**, утврдио потребу за свеобухватним истраживањем о примени и начину вођења података о васпитним налозима. До сада публиковани подаци су се често разликовали, а њихова интерпретација је зависила од самих обрађивача.

Осмишљен је **Упитник о примени васпитних налога (Упитник)** и почетком јуна 2019.године, достављен свим вишим судовима, вишим јавним тужилаштвима и центрима за социјални рад у Републици Србији. Прикупљање података је трајало до јануара 2020.године.

Циљ овог истраживања је био да се од свих актера малолетничког правосуђа на непосредан начин прибаве подаци о примени и начину вођења података о васпитним налозима у периоду од 2006. (од почета примене ЗМ, па и васпитних налога) закључно са 2018.годином, да се утврди према колико малолетника је у ВЈТ/ВС вођен поступак за кривична дела за која је запређена новчана казна или казна затвора до 5(пет) година – што је један од услова за примену васпитног налога, да се на основу праксе, утврде проблеми који су отежавали примену, те да се прикупе предлози за унапређење примене васпитних налога.

Сврха овог истраживања је да се кроз објективно сагледавање реалног стања, унапреди примена васпитних налога, омогући ефикасно вођење података о свим значајним пословима и свим аспектима везаним за примену васпитних налога, да се статистички подаци учине лако доступним, транспарентним и упоредивим, да се покрену додатна истраживања и интересовања, а тиме унапреди малолетничко правосуђе у Србији и положај малолетника у сукобу са законом.

Узорак су чинили сви виши судови у РС (25), сва виша јавна тужилаштва у РС (25) и 125 центара за социјални рад од укупно 158 у РС.

Резултати и анализа прикупљених података у овој, првој фази истраживања, рађена је одвојено за судове, тужилаштва и центре за социјални рад.

Обраду и анализу добијених података на основу попуњених упитника од стране виших судова у Србији обавио је члан Савета за малолетнике Саво Ђурђић, судија Апелационог суда у Новом Саду.

Аналізу добијених података на основу попуњених упитника од стране виших јавних тужилаштва у Србији обавили су чланови Савета за малолетнике Гордана Стојановић Милошевић, заменик Апелационог тужиоца у Београду (сада у пензији) и Саво Ђурђић, судија

Апелационог суда у Новом Саду (сада у пензији). Саво Ђурђић је извршио обраду свих података и израдио коначан текст о примени и начину вођења података о васпитним налазима у вишим јавним тужилаштвима.

Обраду и анализу добијених података на основу попуњених упитника од стране центара за социјални рад у Србији обавила је стални консултант Савета за малолетнике Љубинка Марковић, саветник за малолетна лица у кривичном поступку Одељења за малолетнике Вишег суда у Београду.

Савет је одлучио да до сада добијене податке учини доступним широј јавности, публиковањем на својој електронској страници коју ажурира Правосудна академија.

Такође, Савет је новембра 2021.године, донео закључак да је, у циљу утврђивања актуелног стања и сачињавања сврсисходног предлога за унапређење примене васпитних налога, потребно допунити истраживање о примени и начину вођења података у Србији за период 2019, 2020. и 2021.године.

У јануару 2022.године Савет је упутио захтев за учешће у истраживању и доставио примерене упитнике свим вишим судовима, вишим јавним тужилаштвима и центрима за социјални рад у Републици Србији. Упитник садржи исте варијабле, али је прилагођен податцима у наведеном периоду.

На основу анализе добијених података и укупних трендова у примени васпитних налога у Републици Србији, урађена је допуњена студија, која ће ускоро, заједно са закључцима Савета бити публикована на електронској страници Савета коју ажурира Правосудна академија.

У Београду,

15.септембра.2023.године

Председник Савета

судија Биљана Синановић